

Soạn bài: Cảnh ngày xuân (Trích Truyện Kiều)

Soạn bài: Cảnh ngày xuân (Trích Truyện Kiều) - Nguyễn Du

Đọc hiểu văn bản

Câu 1:

Bốn câu thơ đầu gợi tả khung cảnh thiên nhiên với vẻ đẹp riêng của mùa xuân. Đó là hình ảnh chim én chao liệng như thoi đưa giữa bầu trời xuân trong sáng, thảm cỏ non xanh mượt mà của bức tranh xuân điểm xuyết một vài bông hoa lê trắng. Màu sắc có sự hài hòa tới mức tuyệt diệu. Tất cả hòa quyện, gợi lên vẻ đẹp riêng của mùa xuân mới mẻ, tinh khôi, tràn trề sức sống (cỏ non), khoáng đạt, trong trẻo (xanh tận chân trời), nhẹ nhàng, thanh khiết (trắng điểm một vài bông hoa). Chữ "điểm" làm cho cảnh vật trở nên sinh động, có tâm hồn, không tĩnh tại. Trong đoạn thơ cùng với bút pháp ước lệ vừa gợi thời gian vừa gợi không gian mùa xuân, tác giả còn dùng nhiều từ ngữ giàu chất tạo hình gợi tả màu sắc, đường nét, cái hồn của cảnh vật.

Câu 2: Khung cảnh lễ hội trong tiết Thanh Minh được gợi tả trong tám câu thơ tiếp:

- Phong tục tảo mộ (viếng mộ, sửa sang phần mộ của người thân) và du xuân (hội đạp thanh)
- Không khí rộn ràng của lễ hội mùa xuân được gợi lên bởi hàng loạt các từ ghép tính từ, danh từ, động từ:
Từ ghép danh từ: *yến anh, chị em, tài tử, giai nhân.*
Từ ghép động từ: *sắm sửa, đập dìu.*
Từ ghép tính từ: *gần xa, nô nức.*

Câu 3:

Sáu câu cuối gợi tả cảnh chị em Thúy Kiều du xuân trở về. Cảnh vẫn mang cái thanh, cái dịu của mùa xuân nắng nhạt, khe nước nhỏ, một nhịp cầu như bắc ngang. Mọi chuyển động đều nhẹ nhàng. Mặt trời từ từ ngả bóng về tây, bước chân người thơ thẩn, dòng nước uốn quanh. Tuy nhiên, cái không khí nhộn nhịp, rộn ràng của lễ hội không còn nữa, tất cả đang nhạt dần, lảng dần. Cảnh thay đổi bởi không

gian, thời gian hay đổi, và cảnh lúc này được cảm nhận qua tâm trạng. Những từ láy: "tà tà", "thanh thanh", "nao nao" không chỉ gợi tả sắc thái cảnh vật mà còn bộc lộ tâm trạng con người. Từ "nao nao" như nhuộm màu tâm trạng lên cảnh vật. Đó là cảm giác băng khuâng xao xuyến, thấm đượm một nỗi buồn man mác dịu nhẹ.

Câu 4:

Đoạn trích *Cảnh ngày xuân* có bố cục cân đối, hợp lí. Mặc dù không thật rõ ràng nhưng cũng có thể nói đến kết cấu ba phần: mở đầu, diễn biến và kết thúc.

Tác giả đã sử dụng nhiều từ ngữ giàu chất tạo hình những từ láy gợi hình, tình tứ tả màu sắc, từ ghép... Tác giả kết hợp tài tình bút pháp tả cụ thể, chi tiết và bút pháp gợi có tính chất chấm phá, điểm xuyết. Nguyễn Du đã cho thấy một nghệ thuật miêu tả thiên nhiên điêu luyện, sắc sảo